

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

Tid: 14:30–17:00

Plats: Sjöfartssalen Rådhuset

Paragrafer:

Närvarande

Ledamöter

Marcela Kovacsova

Soraya Post

Tuula Friman

Juha Nyman

Blerta Hoti (S)

Beatrice Klein (V)

Per Holm (D)

Anita Karlmark (M)

Anna Wennskär (KD)

Övriga närvarande

Stina Hansson, samordnare stadsledningskontoret. Anna Lundquist, enhetschef Romano Center i Väst. Socialförvaltning Centrum: Stina Lindgren och Susanna Brundin, utvecklingsledare samverkan med civilsamhället. Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen: Kerstin Hansson, tf avdelningschef Hälsofrämjande och Förebyggande, samt avdelningschef Myndighet, Hälsofrämjande och Förebyggande, Petra Palkio, utvecklingsledare MR, Elin Ljungqvist. Äldreombudsmannen Kristin Eliasson. Förvaltningen för arbetsmarknad- och vuxenutbildning: Amanda Waldem.

[Namn]

Justeringsdag: 2025-xx-xx

Underskrifter

Sekreterare

Stina Hansson

Ordförande

Blerta Hoti

Justerande

Marcela Kovacsova

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

§ 1

Ordföranden öppnade mötet

§ 2

Föregående mötesprotokoll godkändes

§ 3

Marcela Kovacsova valdes till justerare

§ 4

Dagordningen fastställdes

§ 5

Stående punkt – kort uppdatering efter föregående sammanträde

Rådets deltagande i workshop med GSF för utveckling av brobyggaruppdrag.

Utredning om Romano Center i Västs uppdrag. En konsult upphandlas och kommer ha dialog med rådet efter sommaren.

Aktuella remisser. Remiss för förslag till riktlinje för mänskliga rättigheter och likvärdig service, samt förslag till plan mot rasism, har skickats in till stadsledningskontoret 250530.

Soraya Post, Marcela Kovacsova och Maria Bogeblad kommer besvara remiss för förslag på plan mot hedersbaserat våld och förtryck.

Höstens möten

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

September – redovisning från rådets politiker samt dialog med demokrati och medborgarservice om valstärkande arbete.

Oktober och december –

uppföljning med socialförvaltningarna om nationella minoritetsrättigheter vid omhändertagande av barn, samt med kulturförvaltningen angående synlighet för romsk kultur och tradition på stadens kulturinstitutioner.

§ 6 Dialog

Gäster: Stina Lindgren och Susanna Brundin, SF Centrum. Kerstin Hansson, Elin Ljungqvist och Petra Palkio, ÄVO. Amanda Waldem Arbvux. Äldreombudsmannen Kristin Eliasson.

Fokus träffpunkt/mötesplats för äldre romer (fråga om lämpligt namn)

Soraya Post presenterar kort bakgrund i lagstiftning och den nationella strategin för romsk inkludering, samt förslaget på träffpunkt.

Petra Palkio, ÄVO presenterar hur de arbetar med att säkerställa minoritetens rättigheter. Hon betonar att arbetet främst är internt och att för att nå ut behövs samverkan, inte minst med Romano Center i Väst.

Hon betonar även att mötesplatser är en evidensbaserad insats. Mötesplats för sverigefinnar fungerar också som en hubb när förvaltningen behöver nå ut och sköta sin informationsskyldighet.

Stina Lindgren, SF Centrum, presenterar kort om IOP. Stina betonar att det inte finns en lag som reglerar utan att IOP befinner sig i mellanrummet mellan föreningsbidrag och upphandling. Hon betonar betydelsen av att prata om värdegrunden och gemensamma mål och syften. Det ska inte handla om att uppfylla stadens mål – utan de gemensamma målen. Hon lyfter också vikten av att prata om resurser.

Dialogfrågor:

Hur ställer sig förvaltningen till en träffpunkt
Hur ser förutsättningarna ut för ett IOP
Vilka krav ställs på föreningarna vid IOP

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

Hur kan arbetet se ut framåt för att förverkliga ett IOP.

Dialogen inleds med ett samtal om benämning där det föreslås att de äldre romerna behöver bjudas in att välja namn. Marcela Kovacsova påpekar att det kan finnas namn som avskräcker äldre romer.

Blerta frågar om uppdraget om pengar för nationella minoriteten, samt kulturhuset hänger ihop med detta. Stina Lindgren förklarar att det är separat. Petra informerar om att det saknas etablerade kontakter mellan minoriteten och kulturhuset.

Marcela bekräftar att den romska gruppen inte ville vara med men att vuxenskolan ändå sökte för alla. Förhoppningen är att romska föreningar kommer söka för ett eget kulturhus.

Gällande IOP betonar Petra Palkio att IOP är en möjlig form för att lösa mycket av ÄVOs skyldigheter; Språk, kulturkompetens och kulturtolkande. Vi har inte möjlighet att kartlägga språkliga kompetensen och det är en känslig fråga om vi ska börja inventera vem som kan prata romano chib. Vi kan inte heller lägga det på en enskild medarbetare. Ingen har räckt upp handen från medarbetarhåll på erbjudande om utbildning i nat min språk.

Per Holm – lyfter att frågan kanske inte uppfattas som ett problem av förvaltningen eftersom äldres situation hanteras inom familjen. Det gör att problemet är dolt och svårt att hantera. Men det är kommunens ansvar och ett IOP verkar vara en mycket bra lösning, ingen annan kan utföra tjänsten. Det skulle behövas ett utforskande arbete med förvaltningen för att hitta en form.

Soraya: Det är många saker inom den romska kulturen och livet som varit dolt. Eftersom det är en ganska liten grupp. Man kan säga att över tid har minoriteten inte prioriterats inom något område som helst. Därför behövs en nationell strategi och därför har lagstiftningen skärpts. Men vi ser nu att vi har ett gott samarbete med ÄVO. RCV har också utbildat avdelningen för hälsofrämjande och förebyggande.

Kerstin meddelar att samtalet för att konkretisera detta kan fortsätta efter semestern. Hon lyfter att det är viktigt att arbvux är med, för att utbilda och ge arbetstillfällen till några som inte haft tidigare.

Stina Lindgren förklarar att en del av IOP kan vara en förstudie och undersöka vad som behövs. Man behöver inte ha en färdig projektansökan utan det kan komma fram i dialogen. Blerta betonar winwin-situationen. Huvudkravet är för den idéburna aktören att de får inte vara vinstdrivna och att man kompletterar kommunen i grunduppdraget. De idéburna inom den romska gruppen kan komplettera i ett IOP. Och kan utveckla idéer. Det kan vara en levande process. Hon lyfter frågan hur de ekonomiska förutsättningarna ser ut.

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

Elin lyfter exempel med verksamhet för romska äldre i Haninge. Soraya bekräftar att erfarenheterna är goda. Hon menar att man vill börja i liten skala, någon som kör, en vaktmästare, någon som lagar mat. Men tänker lite längre. Det är en väg in i vårddyrket. Ta hand om det digitala utanförskapet. Kan göra så mycket. Gillar också att gå sakta men måste se verkstad. Ett steg i taget.

Kerstin svarar att hon inte har ett svar på frågan om ekonomi nu. Det beror på de förutsättningar vi har. Vad är vårt ansvar. Men hon tror det är möjligt att mötas. Jag tror inte det är den första frågan just nu. Med nya socialtjänstlagen kommer stort fokus på förebyggande insatser, där detta passar väl. I dialog kommer det framgå vad som behöver utvecklas framåt.

Marcela ser fram emot samtal efter sommaren. Hon berättar om en grillfest som föreningen ordnar, där de kan ta upp frågan med äldre.

Soraya sammanfattar: Kerstin och Elin kallar till möte efter sommaren. Rådsmedlemmar pratar med romer och i september arrangeras öppna samrådet. RCV kan vara ett stöd. Hon uttrycker uppskattning för att samtalen har kommit så långt och berömmar Blerta som ordförande.

Kristin Eliasson, äldreombudsmannen lyfter mötesplats Sankt Gabriel – IOP med syriskortodoxa gruppen, som kan användas för inspiration och lärdomar.

Blerta konstaterar att det sker framsteg i frågan och tackar för dialogen.

§ 7 Aktuellt från Romano Center i Väst

§ 8

Aktuell från Romano Center i Väst

Ppt bifogas.

§ 10

Övriga frågor

Information överflyttning av ansvar för nationella minoritetsfrågor från Länsstyrelsen Stockholm till MUCF

Protokoll (nr 8)

Sammanträdesdatum: {{250605}}

Nuri Selim redogör för firandet av internationella romadagen 8 april. – Nuri var frånvarande.

Val av ny representant till Samling för demokrati. Soraya Post avgår. – Skjuts upp till nästa sammanträde pga låg närvaro.

Val av ny representant till samverkan med Röhsska museet med anledning av 29 september – för 2026. Maria Bogeblad föreslås. Skjuts upp till nästa sammanträde pga låg närvaro.

Val av ny representant till samverkan med stadsmuseet med anledning av 8 april, Marcela avgår. Skjuts upp till nästa sammanträde pga låg närvaro.

§ 11

Ordföranden avslutade sammanträdet.

Sammanträde med rådet för den nationella minoriteten romer

250605

Stina Hansson

Uppdatering sen senast

- Marcela Kovacsova och Soraya Post har deltagit i workshop med GSF för utveckling av brobygggaruppdrag.
- Uppdrag från nämnden för demokrati och medborgarservice till deras förvaltning: Utredning av RCVs roll samt namnbyte. Konsult upphandlas. Dialog efter sommaren.
- Aktuella remisser: Förslag på riktlinje för MR och likvärdig service, inskickad 30/5
- Förslag på plan mot rasism, inskickad 30/5
- Förslag på plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Möte 12/6 arbetsgrupp: Maria Bogeblad, Marcela Kovacsova och Soraya Post.

Möten under hösten

- 11/9 Återkoppling från politikerna i rådet gällande brobygggaruppdraget och träffpunkt för äldre. DM: målgruppsanalys inför valstärkande arbete
- 15/10 Socialförvaltningarna – nationella minoritetsrättigheter vid omhändertagande av barn.
- 4/12 Kulturförvaltningen – synlighet för romsk kultur och tradition

Dialog med äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

- **18 a §** En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper. Detsamma gäller för en kommun som ingår i ett förvaltningsområde för ett visst språk vad gäller övriga språk. *Lag (2018:1367).*
- **18 b §** Kommunen ska inom ramen för sådan omsorg som erbjuds enligt 18 och 18 a §§ beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. *Lag (2018:1367).*
- **18 c §** Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som anges i 18 och 18 a §§.
Lag (2018:1367).

Den nationella strategin för romsk inkludering 2012-2032

- Hälsa och social omsorg och trygghet
- Det krävs ett långsiktigt arbete inom många områden för att romer ska få bättre hälsa och den sociala delaktigheten ska öka. Ett särskilt fokus vad avser romers hälsa bör läggas på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Det av riksdagen fastställda målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Detta gäller befolkningen i stort och innefattar därigenom också romer.
- Utmaningar: kompetensförsörjning, saknas personal med romsk kulturkompetens, romska äldre saknar tillit till kommunen.

En mötesplats/träffpunkt för romska äldre/ IOP

- Det sociala – bryta ofrivillig isolering /KASAM
 - Rätt till språk, kultur och identitet
 - Mat
 - Fixartjänst/digital kompetens
 - Bygga tillit
-
- Hälsöfrämjande – skjuta upp behov av äldreomsorg
 - Kunskapsstärka hemtjänst och äldreomsorg (RCV och föreningar)
 - Win-win – introduktion i arbete för romer. Rekrytering av romer till äldreomsorgen.
-
- IOP som lösning på behovet att anpassa för målgruppen

Dialogfrågor

- Frågor: Hur ställer sig förvaltningen till en träffpunkt
- Hur ser förutsättningarna ut för ett IOP
- Vilka krav ställs på föreningarna vid IOP
- Hur kan arbetet se ut framåt för att förverkliga ett IOP.

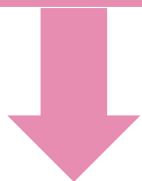
Idéburet offentligt partnerskap

Stina Lindgren, Susanna Brundin.

Enheten samverkan med civilsamhället, socialförvaltningen centrum

Föreningsbidrag

- Ansökan
- Beslut
- Utbetalning
- Anvisningar
- Återrapportering

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

- Gemensam:
 - idéprocess
 - beslut
 - uppföljning
 - lärande
- Kombinera resurser
- Respektera olikheter
- Förändring

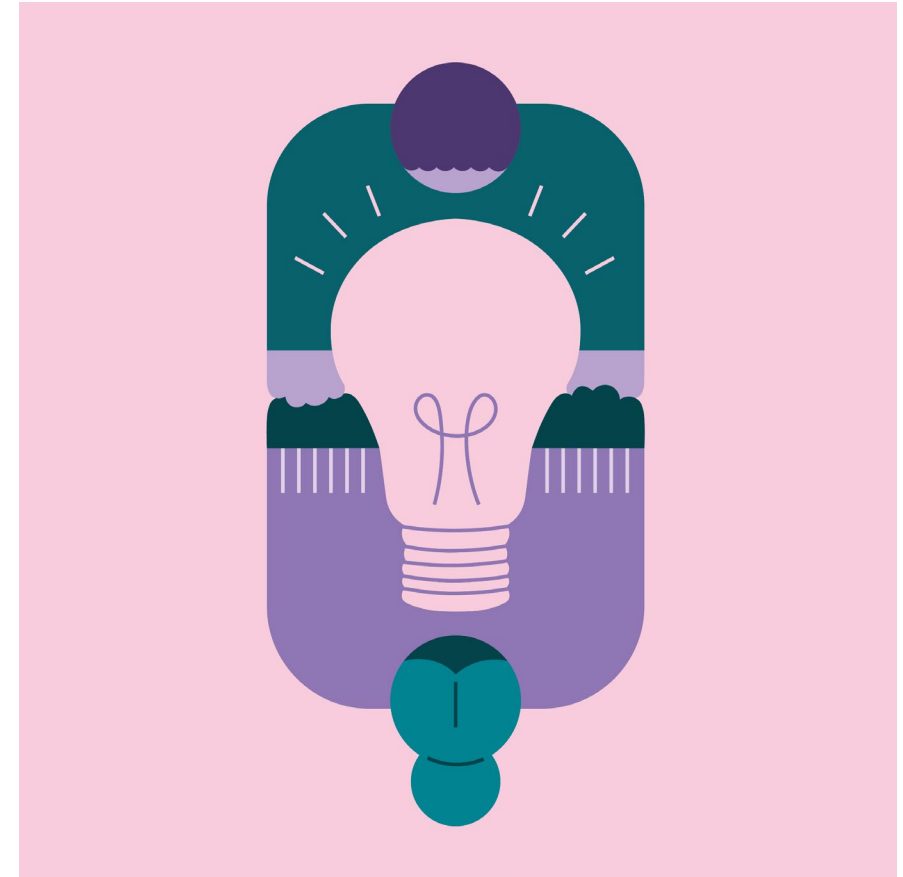
Upphandling

- Sälja
- Skräddarsy
- Konkurrera
- Beslut
- Fakturera
- Leverera

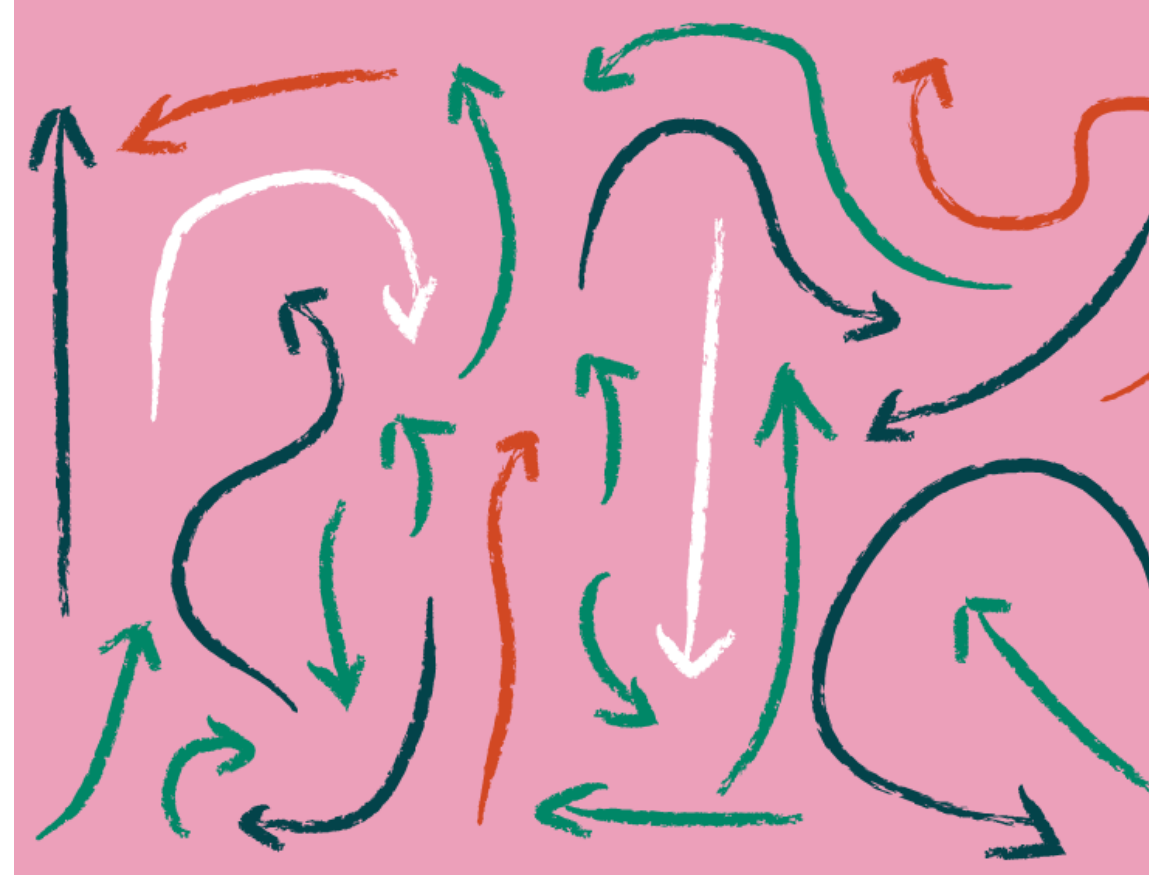
Viktigt att ta ställning till

- Vad behöver vi göra?
 - Har vi behov av att samverka kring den här frågan/utmaningen?
- Vad kan vi göra?
 - Har vi rådighet i frågan, har vi resurser att samverka (tid/pengar/kunskap)
- Vad får vi göra?
 - Hur ser det juridiska utrymmet ut för exempelvis IOP? Är det här något som ska upphandlas? Är IOP enda lösningen eller kan vi samverka på andra sätt?

Vilket stöd finns?

- Vägledning för Idéburet offentligt partnerskap
- Vägledning för skrivande av avtal
- Överenskommelsen mellan staden och civilsamhällets organisationer
- Samverkansmodeller
- Enheten samverkan med civilsamhället ger råd och stöd när det gäller IOP

Kontakt

Stina Lindgren

stina.lindgren@socialcentrum.goteborg.se

Socialförvaltningen Centrum, Göteborgs Stad

Romano Center i Väst

Demokrati och medborgarservice

Frihamnsdagarna 29 augusti:

Seminarium om romsk inkludering 10:20-11:00

Välkommen till en dag om romsk inkludering – inspiration, dialog och framtidstro!

Hur ser arbetet med romsk inkludering ut i dag – och vad har 25 år av svensk minoritetspolitik lett till?

Samverkan med andra förvaltningar i staden för att lyfta fram goda exempel.
Medverkande även Kristin Eliasson - Äldreombudsman

Samverkan med Länsstyrelsen Stockholm –
nätverksmöte förläggs i Göteborg 29 augusti:
Frihamnsdagarna med efterföljande möte

(Detta ersätter de tidigare planerna om konferens.)

**Aktuellt från
Romano Center**

Romano Center har möjliggjort romers **rätt till delaktighet och inflytande** för att lyfta fram behov från äldre romer.

- Samråd med föreningar för att lyfta fram äldre romers behov kring exempelvis träffpunkt för äldre

Samverkan med Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen:

- Sammankallande Samråd
- APT-material för att kunskapshöja om romers rättigheter samt verksamhetens ansvar inom ÄVO
- Projekt i samverkan ÄVO, ARBVUX

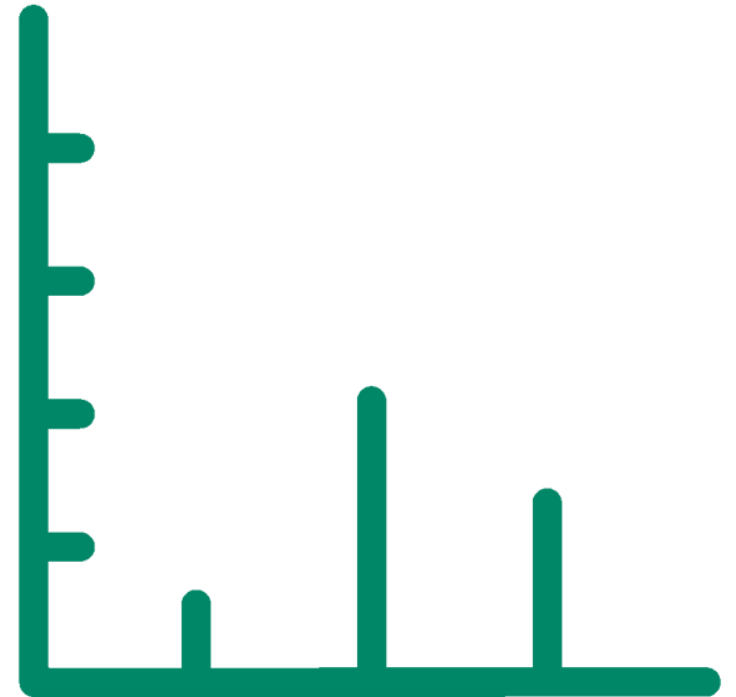
Demokrati och medborgarservice

- "Örat mot marken": har lyssnat in tankar och behov från äldre och lyft upp till avdelningen som arbetar med omvärldsbevakning på Demokrati och medborgarservice

Statistik januari-maj 2025

Kontakt med nationella minoriteten romer (totalt): 183

- Samhällsvägledning, Serviceinsats, mötesplatser
- **Kontakt i stöd till stadens tjänstepersoner: 118**
- Antal utbildningar/workshop: 15
- **Antal mötesplatser: 15**

Aktiviteter - Mötesplatser

Information i samband med studiecirklar (samverkan med Bilda) – RCV:s roll: bjuder in verksamheter så som exempelvis Mini Maria, SSPF, (skola, socialtjänst, polis, fritid), Förskolan.

Övriga teman: diskriminering, fonder

Mötesplatser för att synliggöra romers **rättigheter ur intersektionellt perspektiv:**

- Teckenspråksforum – film på teckenspråk
“Romernas historia 1900-tal” UR – samt samtal
- Regnbågshuset i samband med Pre Pride –
filmvisning “Tjena Tjava” samt samtal

RCV har möjliggjort romers rätt till delaktighet och inflytande

Hittills under 2025 har vi genomfört 8 samråd – (2 samråd under hela 2024)

Exempel gällande:

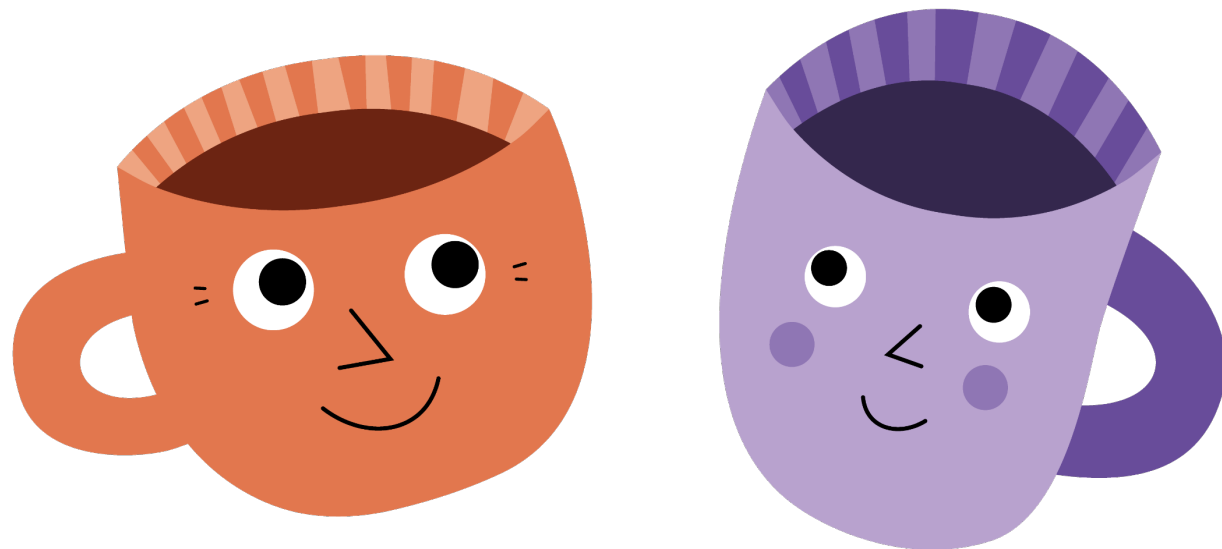
- Föreningars önskemål
- Romano Centers enhetssida
- Äldres behov
- Förskola

Göteborgs
Stad

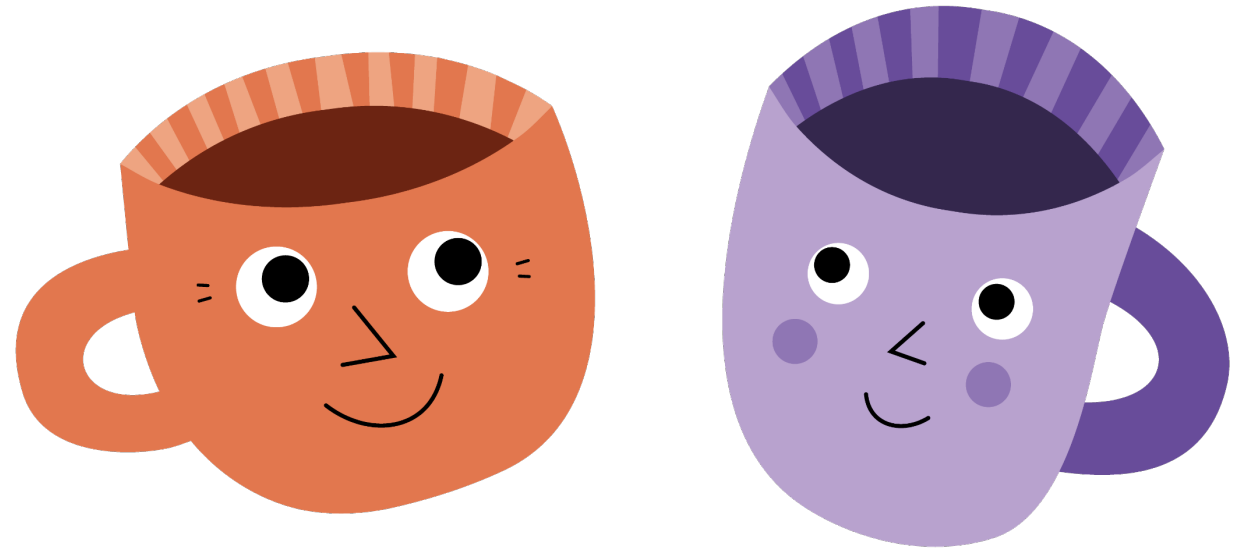
Utvärdering Romano center iväst

Start augusti
Samråd

Vill du veta mer?

**Varmt välkommen
till oss på
Romano Center!**

Kontakt

Romano Center i Väst

rcv@demokratimedborgarservice.goteborg.se

Demokrati och medborgarservice , Göteborgs Stad

Första Långgatan 28B

Övriga frågor

- Information överflyttning av ansvar för nationella minoritetsfrågor från Länsstyrelsen Stockholm till MUCF
- Val av ny representant till Samling för demokrati. Soraya Post avgår.
- Val av ny representant till samverkan med Röhsska museet med anledning av 29 september – för 2026. Maria Bogeblad föreslås.
- Val av ny representant till samverkan med stadsmuseet med anledning av 8 april, Marcela avgår.

Kontakt

Stina Hansson

stina.hansson@stadshuset.goteborg.se

Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad